

DRVÁR

Körben amerre szemed csak láthat: rest a haragra.
Szélcsendes volt itten az élet akárcsak a törpe
boszniai jó lovak; anyagi lelke fukar legelőkön.
Körben amerre szemed csak felnéz: erdő zöldel.
Édeni volt ez a zöld, vélnéd, soha híre se érte
vérnek. Pántlikaként gyalogösvény száz is föl — le.
Jut falutól falunak, s hív látogatóba barátin,
És sinek koszorúzza hegyek, rakodott sürgő kis
gőzmasinákkal, fogták körbe a gyárat, Acélos
száz agyarakkal láknak száz ezerét benyelő, nagy
erdők rengeteg eltemetőjét, völgybeli Drvar.
S bábeli nagy kövek, őskori sírok néznek magasba,
éjjel a hold ha lelát, a fehér sok deszka, fa-kocka.
Házra a házak is ott zsufolódtak, Munkásházak
s tisztviselő külön, Aztán kórház, pár bolt, kocsmá,
iskola, csak két hosszú utca meg egy patakocská:
Unác, ennyi a minden, Volt hely hegyhátán is
még nem egy útközben felakadt, árvult kicsi háznak,
mert ó jók a hegyek! S fű nő gyapjas birkának
s két-két óra az út a parasztnak a gyári dologra,
Mert a hegyek jók! Engedik éjlen, ahogy tud minden,
Mint hagyják hadt úzze nyomát sem hagyó játékát
hátukon a sok fentvonuló felhő utasoknak
Lassúdad árnyak, Örök közöny, ég; szabadság képe
annak, kit pártos düh démona vett üzőbe...

Párizs után Drvar: Mit tudtam, mért ide vett ki
a sors! Első mit láttam: nép. Sapka piroslik
mind a fejen, mint nyáron a régvesztett honj földön
víg pipacsok, S bár ég, anyaföld, hon, mind, a szavam más;
bár én nyelvükön ép ha dadogtam — nem gyanakodtak
s otthonom lett itt, Drvar! Nép fogadott be hazátlan
kóbert, Mint a hegyek se, előbb nem kérte: ki volnék
s honnan eredtem, Hely van elég, S meglátták fázik
bús mesoly ajkamon, s adták nyomban rá, melegedjen,
jó mesolyuk, Habozó tenyeremre erős kezük ért el,
Nem kértek s nem féltek a legfőbbet nekem adni,
Óvatos ó csak a genge, a gyáva! Ezek mind bátrak,
Nem őrzik bizalom kincsét, Patikusként mérve
Mért adagolnák? Itt van, két kézzel markolj be.
Kezdek adással, az első: Vedd, ne s ha aztán mégis...
Hát aztán, hát? Lassan üt; adni, ölelni, de gyors az
ki bizton erős, És otthonom így lett, Tűzhelyeink sok
füstjei fenn a magasban egyedül gomolyognak, Bajban
így nőtt sorsuk sorsommá, Egyek, összefonottak
bűnk, örömünk, S a nagy elhervadt szó újra a számom,
Újra piros, szép, szívbeli szent gyökerekkel nyílt ki,
Újra. Él ami — újra igaz lett, élek a másban,
tegnap még csupasz, úzve elárvult »én« aki voltam,
1941 Drvar.